

Przyroda wokół szkoły i przedszkola - raport wstępny z badań pilotażowych obejmujących przedszkola i szkoły podstawowe w Krakowie

2026-03-02

Czy przyroda rzeczywiście towarzyszy codziennemu funkcjonowaniu szkół i przedszkoli? Wstępne wyniki badań pilotażowych, przeprowadzonych wśród dyrektorów szkół i przedszkoli w Krakowie przez badaczki z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, pokazują, że otoczenie placówek jest w dużej mierze zielone, choć jego forma i dostępność są zróżnicowane.

Z przyjemnością informujemy o opracowaniu wstępnego raportu z badań pilotażowych przeprowadzonych wśród dyrektorów szkół i przedszkoli przez **dr hab. Beatę Gołę, prof. UJ** z Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie i **dr Agnieszkę Kozłowską** z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Badanie stanowiło etap przygotowawczy do realizacji międzyuczelnianego projektu naukowego prowadzonego przez konsorcjum trzech uczelni: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytet Śląski w Katowicach. Pilotaż miał na celu sprawdzenie, jakie zasoby przyrodnicze i edukacyjne znajdują się wokół szkół i przedszkoli oraz jak często nauczyciele różnych przedmiotów korzystają z tych przestrzeni podczas zajęć.

Badania zostały przeprowadzone we współpracy z **Wydziałem Edukacji i Projektów Edukacyjnych Urzędu Miasta Krakowa** w marcu i maju 2024 roku. Przyjętą metodą był sondaż diagnostyczny, zrealizowany poprzez ankietę, która została skierowana do wszystkich samorządowych szkół podstawowych i przedszkoli z terenu Krakowa. Aby umożliwić udział jak największej liczbie placówek, ankietę online została rozesłana dwukrotnie. Ostatecznie w badaniu uczestniczyło 65 szkół oraz 66 przedszkoli.

Wstępna analiza wskazuje, że przyroda jest obecna w otoczeniu większości badanych placówek edukacyjnych, jednak jej forma i dostępność są zróżnicowane.

Szkoły podstawowe: ponad 95% szkół posiada trawniki i rośliny ozdobne, a 86,2% naturalnie występujące drzewa i krzewy. Około 40% szkół dysponuje ogródkiem dydaktycznym zielonym, warzywnym lub kwiatowym, co jak wskazują autorki, może być skorelowane z udziałem szkoły w programie „Ogród z klasą” Zarządu Zieleni Miejskiej. Z kolei fragmenty dzikiej przyrody, sprzyjające bioróżnorodności, występują w otoczeniu co piątej szkoły. Najczęściej obecna jest infrastruktura ogrodowa: ławki, budki dla ptaków i przyrządy do zabawy, a rzadziej altany, szafasy, zbiorniki na wodę deszczową i kompostowniki. Potencjał edukacyjny zielonego otoczenia szkół jest wykorzystywany najczęściej na zajęciach z edukacji wczesnoszkolnej oraz lekcjach przedmiotów przyrodniczych, rzadko zaś na lekcjach z grupy przedmiotów humanistycznych, społecznych i ścisłych. Ponad 80% nauczycieli prowadzi zajęcia w pobliskich kompleksach przyrodniczych, takich jak parki, łąki czy tereny w bliskiej odległości od wody.

Przedszkola: otoczenie przedszkoli tworzą głównie trawniki, rośliny ozdobne i naturalnie rosnące rośliny, przy czym dzikie fragmenty przyrody występują tylko w 12,1% placówek. Ponad połowa przedszkoli posiada ogródek dydaktyczny (o 10% więcej niż w szkołach). Altany i szafasy pojawiają się

**Magiczny
Kraków**

częściej niż w szkołach (odpowiednio 22,7% i 6,1%), co tworzy atrakcyjne miejsca zabawy i eksploracji dla dzieci. Zajęcia w przedszkolnych ogrodach odbywają się w zasadzie przez cały rok, a przeszło trzy czwarte nauczycieli prowadzi też aktywności w kompleksach przyrodniczych poza placówką.

Wyniki badania pokazują zróżnicowany potencjał zielonego otoczenia szkół i przedszkoli oraz stopień jego wykorzystania w edukacji. Stanowią one punkt wyjścia do dalszych analiz i inspirację dla dyrektorów i nauczycieli do pełniejszego wykorzystania przyrody w codziennej praktyce edukacyjnej.

Pełna wersja raportu została opublikowana w Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego (RUJ) pod adresem:

<https://ruj.uj.edu.pl/entities/publication/dbd945db-a356-4215-a5ba-77c5acf2cdf3>

Dziękujemy wszystkim szkołom i przedszkolom, które przyczyniły się do powstania tego raportu i zachęcamy do lektury!